

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

פרשת תולדות

גליון מספר 101

אורות הפרשה

ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה וכו', לדו.

"עשו היה מחקה את מעשי אביו, כדברי המדרש [ב"ר פרשה טו] אמר: "מה אבא נשא אישה בהיותו בן ארבעים, כך גם אני". עשו ראה את בחינת הגבורה מאביו. אבל במקום שאביו השתמש בזה למסירת נפש לעבודת ד', השתמש בזה עשו להנאת עצמו, כדכתיב: "ויהי עשו איש יודע ציד, אש שדה". יצחק כי כהתה עינו ולא ראה את מעשה עשו, בחפצו למסור את ברכות אברהם, חשב כי לתפקיד של בחינת הגבורה בעולם נחוץ גם בעל כוח וגבורה חיצונית, וברך את עשו. הרי בקדושת הבכור שיש לעשו, וכוח הגבורה שלו, יוכל להשפיע דרך ד' בעולם. וראיה לכך שהרי היו אח"כ נביאים גם לאומות העולם, כמו בלעם. אולם באמת עיקר תפקיד הנביאים היה להחזיר את העם בתשובה, ולגיייר גרים ולהכניסם תחת כנפי השכינה. וזה אפשר רק בכוח של תשובה שנתנה

לישראל, אם בתור ציווי או בתור הבטחה "ואתה תשוב" [דברים ל, ח]. וזה שאמרו חז"ל [פסחים פח.] "לא כאברהם שקרא למקום "הר" דכתיב "בהר ד' יראה", ולא כיצחק שקרא למקום "בית" דכתיב "אין זה כי אם בית אלוהים וזה שער השמים" עכ"ל. כי "הר" הוא בחינת הפקר. ל"שדה" ישנה כבר עניין של בעלות ורשות, למי השדה שייך, אבל בכל זאת המקום פתוח לכל. אולם "בית" הוא כבר מוקף ומסוגר, למי יש רשות להיכנס, ולמי אין רשות להיכנס. כך אברהם ביקש מד' על ישמעאל "לו ישמעאל יחיה לפניך" [בראשית יז, יח]. יצחק היה חפץ למסור את הברכות לעשו, כלומר חשב להוציא עוד אומה נבחרת (בעלי מידת גבורה) מבין הגויים. אבל יעקב ראה כי קיום האומה הישראלית יכולה להיות רק בשעה שהאומה הישראלית תהיה נפרדת, עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב [במדבר כג, ט] כי אף אמנם שיש במידת תפארת גם חסד, להיטיב ולהראות לאומות דרכו של ד', אבל יש בה גם גבורה (לצמצם). ובעיקר תפקידה לתקן שיהיו ישראל נפרדים לעצמם, לא מעורב בין הגויים אלא חטיבה בפני עצמם. וכו' וכו'.

אורות הראי"ה

חסידות "בית אברהם"

חסידי מרן הראי"ה בעיירות פולין (ח"ו)

פרק ו:

מכתבי חסידי 'בית אברהם' בלודז' למרן הראי"ה

בשבוע שעבר סיפרנו על הרקע להקמת סניף לחסידות 'בית אברהם' בעיר לודז' שבפולין. הבאנו מסמכים חדשים מארכיונו של ר' יעקב אלחנן פלאי זצ"ל, ממייסדי הסניף בלודז', וגם ראינו שאחת ממטרותיהם הייתה להפיץ בעם ישראל את תורת מרן הראי"ה.

השבוע נספר על המכתבים המעניינים ששלחו חסידי 'בית אברהם' בלודז' למרן הראי"ה, ותשובתו אליהם. הרב משה צבי נריה זצ"ל פרסם את שלושת המכתבים הבאים בספרו 'בשדה הראי"ה' [עמ' 554]. מתוך תוכן המכתבים, ומתוך דברים שמציין בכתביו ר"א פלאי, מתברר כי חליפת המכתבים הייתה גדולה יותר, אך נראה שיתר המכתבים נעלמו במשך השנים.

"להפיץ מעינותיו חוצה"

במכתב הראשון שנשלח מ'בית אברהם' בלודז' למרן הראי"ה, מספרים החברים למרן הראי"ה על הקמת הסניף בעירם, ומבקשים ממנו את הסכמתו והדרכתו:

"ב"ה לודז', יום ג' י"ט למב"י תרצ"ב

אל כבוד קדושת רבנו הגדול נר ישראל ותפארתו מרן אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א מרא דארעא קדישא בירושלים תובב"א

אחדש"ת כמשפט

זה מכבר שבלב קבוצת אברכים גמלה המחשבה להדבק ולהתקשר בקשר מעשי בצל כ"ק רבנו שליט"א, ע"י יסוד בית לתורה ולתפילה על שמו, אבל מפני סיבות שונות נתעכב הדבר. אולם עכשיו אנו יכולים להודיע לכ"ק רבנו שליט"א, שבע"ה יצא הדבר לפועל ושכרנו מקום מיוחד לבית תפילה בשם "בית אברהם" שיהיה גם מקום להרבצת תורה, והחל מליל התקדש חג הפסח העבר אנו מתפללים ולומדים ביחד בדיבור חברים, ותודה לא-ל אנו מוסיפים חיל בכמות ובאיכות, והש"ת יעזרנו מציון ברוחניות וגשמיות ונזכה לאהבת תורה וקיום מצוותיה בהידורן על אדמת מולדתנו.

ועכשיו בקשתנו שטוחה לפני כ"ק מרן שליט"א, שישכים על דינו ויברך את פועל כלפינו בברכה מקודש, ולסעדנו ולחזקנו בהאצלת מעיני תורתו וחכמתו ולהודיענו ממנהג וסדר התפילה אצל רבנו שליט"א וגם סדר הזמירות בסעודה שלישית בשבת, ובכלל הוראות להנהגת הקבוץ בכלל ולהחברים בפרט בתורה ועבודה, בכדי שנוכל להפיץ מעינותיו חוצה ולקרב על ידי זה את לבות הרבה לאהבת ארץ ישראל ולפעולה בעד בנינה במהרה.

בצפיתנו לתשובה מכ"ק מרן שליט"א אנו חותמים ב"ב ירושלים ובתקוה לזכות לעלות לציון ברינה ולהשתתף בבנינה בשם הועד יעקב אלחנן פיליק, יעקב קוזלבסקי."

באדיבות המרכז התעודי של בית הרב

לאחר ששלחו חברי 'בית אברהם' את מכתב זה, חיכו מספר חודשים לתשובת הראי"ה, ומשבוששה זו להגיע – מסיבות לא ברורות – החליטו לשלוח מכתב נוסף, בו הם חוזרים על דברי המכתב הראשון, אך גם מוסיפים עליו שלושה דברים: א. בקשת ספרי. ב. הבטחה לתרום לשיבת 'מרכז הרב'. ג. ברכה לקראת ראש השנה. וזה לשון המכתב:

"משתוקקים ללמוד בספרי מרן שליט"א"

"בית אברהם" בלודז

ב"ה לודז, יום ג' כ"ו אלול ה' תרצ"ב

לכבוד מורנו ורבנו אורן של ישראל, מרא דארעא קדישא

מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א

ירושלים עיה"ק

מורנו ורבנו!

הן ידוע כבר למרן שליט"א ממכתבתו הקודם מח' אייר דהשתא, על דבר יסוד בית תפילה בעירנו על שמו, בשם "בית אברהם", שישמש בית ועד לתורה ולתפילה ולפעולה ארצישראלית, ולשם זה חפצנו להתקשר קשר רוחני עם מרן שליט"א, ובמכתבתנו הנ"ל בקשנו ממרן שליט"א שירצה את פועל כפינו, ויתן את הסכמתו למפעלנו, וישלח לנו את ברכתו מקודש.

והנה אפשר הדבר שמכתבתנו לא נתקבל, ומפני זה לא קבלנו עד עכשיו תשובה, לכן בקשתנו שטוחה מלפני הדר"ג שיואיל בטובו לכבדנו בתשובתו ולהורנו מדרכיו כגון מנהגי תפילה וזמירות בשבתות וביו"ט, ובכלל לציין לנו את הדרכים לתורה ועבודה, ובפרט אנו משתוקקים ללמוד בספרי מרן שליט"א שאינם נמצאים אצלנו, ואי"ה כשנקבלם נשלח את מחירם, כמו כן נשתדל שבמימים הנוראים הבאים עלינו לטובה ינדרו מתפללינו בעת עלייתם לתורה, על ישיבת מרכז הרב.

ובעמדנו עכשיו על סף השנה החדשה, אנו שולחים לרבנו הגדול את ברכתינו החמות לשנה החדשה, ומברכים אותו בבתיבה וחתימה טובה, תהיה השנה הזאת שנת גאולה ופדות לעמנו הנדכה והנענה, והשוכן בציון יקבל תפילותינו לרצון ויאמר לצרותינו די ויביאנו לציון ברינה אכ"ר [אמן כן יהי רצון].

בצפיתנו להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים לשנה החדשה אנו חותמים בשם מתפלל בית התפילה שלנו.

יעקב אלחנן פיליק, יעקב קוואלבסקי."

"אור יקרות רעיונותיו הקדושים"

לאחר השתדלות רבה מצידם של אנשי 'בית אברהם' וחבריהם בארץ ישראל, נוצר הקשר עם מרן הראי"ה, ואכן זכו לקבל ממנו את ספרי קודשו, בצירוף ברכה מיוחדת מאתו אשר תוכנה אינו ידוע לנו. בעקבות כך שלחו לו את מכתב התודה הבא:

"ב"ה לודז ל"ג בעומר ה' תרצ"ג

אל כבוד רבנו הגדול מרא דארעא קדישא ואורן של ישראל מרן אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א.

רבנו הגדול!

אחרי השתוקקות ממושכה וצפית קודש זכינו סוף סוף ע"י ההתקשרות האישית

של חברנו החביב ישראל יצחק הכהן נ"י לקבל את ארבעת הספרים הקדושים של כ"ק מרן שליט"א בצרוף ברכתו מקודש, ואנו חשים להשיב למרן שליט"א בחיבת קודש את תודתנו הלבבית על השמחה הגדולה ששמחנו בהגלות לנו אור יקרות רעיונותיו הקדושים להדריכנו על במותי הדרכים הישראליות המקוריים הנובעים מהמעין הקדוש של נצח ישראל.

אנו מלאי תקוה שזהו רק ראשית ההתקשרות ושנוכח כפעם בפעם להפקד מכ"ק מרן שליט"א בנועם טללי אורותיו להגיה על מחשכי מחשבותינו, בתוקף המצב האיום של בית ישראל בארצות פזורים, ולהאיר לנו את הדרך בהוראות מסבירות לתורה ולתפילה כמנהגי בית המדרש של כ"ק מרן שליט"א בשבתות ובחגים, להמשכת חוגים יותר רחבים בהפצת תורת אמת וחבת ארץ הקודש מרוצפת באהבת ישראל לתחית כל היקר והקדוש לנו.

והננו חותמים בצפית ישועה בכלל ובפרט ושנוכח לעלות לציון ברינה, בשם כל מתפלל בית המדרש המסורים לכת"ר באהבה,

יעקב אלחנן פיליק

דובעריש קורנענצקי בן מרים."

מאז והלאה, שמרו אנשי 'בית אברהם' בלודז' על הקשר החם עם האדמו"ר – מרן הראי"ה. הקשר התבטא בחליפת מכתבים, ובביקורים שערכו אצלו בעת שעלו לבקר בארץ בחגים ובמועדים.

בחודש אדר תרצ"ד עלה ארצה שליח 'בית אברהם', רי"א פלאי, כשבכוונתו היה להיפגש עם מרן הראי"ה ע"מ לבסס ולפתח את הקשרים של 'בית אברהם' עמו. אך למגינת הלב, הוא לא הספיק להיפגש עם מרן הראי"ה, וכך הוא מספר במכתבו אל חבריו [התפרסם לראשונה בגיליון 100 של 'שבת הראי"ה']:

"אני, שבמובן ידוע חשבתם אותי לבא-כוחכם [...] חשבתי תיכף עם בואי לארץ ישראל, שבאם אהיה אצל מרן הגה"ק זצלה"ה ואדבר אתו ע"ד הרחבת פעולותינו ולהדק באופן יותר חזק את הקשרים אכתוב לכם מכתב מפורט ויתחיל קשר מכתבים תמידי, אבל אוי לנו! כי שודדנו! ואללי לי כי לא זכיתי בפעם הזאת אפילו לראותו. כי אני באמת תיכף כשבאתי יום לפני ערב שבועות חפצתי לנסוע לירושלים על החג אבל בשום אופן לא נתנו לי אשתי וחברי שאסע, ועל לב מי עלה שהאסון המחריד מתקרב כל כך מהר."

בשבוע הבא: חסידי 'בית אברהם' בעיר וולצולבק שבפולין ובראשם הגאון ר' כתריאל פישל טכורש זצ"ל

חנה!

פורום הרב קוק של אור האורות

באתר 'שורש'

ישיבת "אורות אביב"

בדרום תל אביב

- ✓ תוכנית לימוד מתוכננת ומוגדרת, עם יעדים לימודיים לכל תלמיד ע"פ יכולתו.
- ✓ לימוד מעמיק ומקיף עם מעגלי הזרות.
- ✓ אווירה משפחתית חמה ואוהדת.

לפרטים:

הרב אמינגר: 050-8822088

הרב יובל: 052-8119291

חדש בהוצאת 'אור האורות'

יצאה לאור החוברת

אור הברק

על פעילותו של מרן הראי"ה בייסוד העיר בני ברק וקשריו עם מייסדה ונשיאה ר' יצחק גרשטנקורן זצ"ל

למעוניינים ברכישת החוברת – שלחו 20 ₪ לכתובתנו:
רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת ים

לפרטים נוספים: 0546-573-528

דוא"ל: reiyaa@gmail.com

העלון יוצא לאור בסיוע 'דפרי שיר' – הדוכן שלך לספרי קודש ומוסיקה יהודית. להזמנות: 077-3220338
סניפים:
תחנה מרכזית י-ם.
אצ"ל 60 ר"ג.
איכילוב 8 פ"ת.

העלון יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זיע"א

שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0546573528

ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il
ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע

אור האורות

תרבות יהודית מקורית